

RAZVOJNI PERIOD BUNTOVNIŠTVA, SUPROTSTAVLJANJA SVAKOM AUTORITETU, DOBA NEOPREDELJENIH I ZBUNJENIH...

PUBERTET se odnosi na period života između detinjstva i mladosti. Prethodi adolescenciji ali je, prema savremenim shvatanjima, pubertet prva faza adolescencije. Smatra se da počinje oko jedanaeste, a završava oko petnaeste godine.

Najvažnije promene koje se dešavaju u pubertetu odnose se na:

- razvoj sekundarnih polnih karakteristika,
- emotivnu nestabilnost (česte promene raspoloženja),
- češće konflikte i neslaganja sa roditeljima,
- teškoće u interpersonalnim odnosima,
- komunikaciju sa vršnjacima,
- promene stavova o načinu života i
- krize identiteta.

ADOLESCENCIJA označava period između detinjstva i zrelosti, period tranzicije, u kome se mlade osobe nalaze na pragu značajnih promena, koje će ih polako uvesti u svet odraslih. Nastavlja se na period puberteta, oko četrnaeste godine, a završava se kao doba mladih odraslih (oko 25. godine).

Adolescenciju karakterišu vrlo burne promene, kako na fizičkom planu, tako i na psihičkom. Ukoliko brzina fizičkog razvoja nije usklađena sa emotivnim i psihičkim razvojem, javlja se čitav niz razvojnih problema.

Osnovna karakteristika adolescencije je:

- stalno eksperimentisanje sa novim ulogama,
- potreba da se uspostavi lični (originalni) identitet,
- polako napuštanje starih uloga,
- želja da se sačuva dostojanstvo narušeno nesnalaženjem u novim situacijama,
- sticanje socijalnog statusa,
- ostvarivanje uspešne emocionalne, a potom i seksualne veze i
- da se načini izbor zanimanja.

Upravo pomenuti zadaci odrastanja, kod većine adolescenata, stvaraju:

- probleme u ponašanju
- sukobe sa roditeljima,
- agresivnost i bes,
- depresivnost, bezvoljnost,
- preterano vreme provedeno u grupi vršnjaka,
- osećaj nepripadanja porodici,
- osećaj nepripadanja vršnjačkim grupama,
- osećanje neshvaćenosti,
- usamljenost, izolovanost,
- beskrajno sedenje ispred TV-a ili kompjutera,
- lošu koncentraciju,
- problem u učenju,
- lošiji uspeh u školi,
- bežanje sa časova...

Upravo zbog velikih zahteva i psihičkog pritiska kojim su izloženi, dešava se da adolescenti posegnu za alkoholom, psihoaktivnim supstancama ili nekim formama autodestruktivnog ponašanja, (poremećaji ishrane ili preuzimanje veoma rizičnih aktivnosti). Zato je izuzetno važno pratiti i adekvatno reagovati na sve promene koje se dešavaju u ovom periodu, jer samo **uspešno završeni razvojni zadaci omogućavaju razvoj stabilnog identiteta.**

SAVETODAVNI RAD podrazumeva:

1. Individualni rad sa adolescentom:

Fokus rada pri Individualnom osnaživanju mladih za samostalno rešavanje problema sa kojima se suočavaju u periodu puberteta i adolescencije, usmeren je na:

- izgradnju samopoštovanja,
- izgradnju samopouzdanja,
- ponovo uspostavljanje porodičnih veza,
- ponovo uspostavljanje socijalnih/vršnjačkih veza,
- kontrolisanje i kanalisanje besa,
- prilagođavanje novim okolnostima u životu,
- samospoznaju ličnih emocija i potreba,
- pronalaženje afirmativnih načina da se zadovolje lične potrebe.

Međutim, kako su u ovom period, česta međusobna nerazumevanja, konflikti, roditeljska nesnalaženja u ulogama koje se menjaju kako deca odrastaju, teškoće u prilagođavanju dečjim potrebama, Individualni rad sa mladima se kombinuje/dopunjuje Savetodavnim radom sa roditeljima adolescenta.

2. Fokus Savetodavnog rada sa roditeljima usmeren je ka:

- razumevanju psiholoških faza i procesa tokom puberteta i/ili adolescentnog perioda, od strane roditelja,
- razumevanju šta je autoritet i kako ga primeniti,
- spoznaji adekvatnog usmeravanja i vaspitavanja adolescenta,
- upoznavanju značaja i tumačenju neverbalne komunikacije (govot tela) kod dece.

- upoznavanju značaja i tumačenju neverbalne komunikacije (govot tela) kod dece,
- analiziranju zašto i kada mladi izbegavaju kontakt očima, povlače se, nisu raspoloženi...,
- spoznaji adekvatnog načina reagovanja kada dete slaže,
- razumevanju vaspitne funkcije kazne i nagrade,
- načinu izgradnje odgovornosti deteta bez uvreda ili ponižavanja,
- prepoznavanju potreba i emocija dece,
- načinu kanalisanja besa i agresije kod dece,
- pružanju pomoći kod problema u školi (učenju ili ponašanju),
- savetovanju kod zastoja u socijalnom i/ili emocionalnom razvoju adolescenta,
- pružanju pomoći kod zastoja u intelektualnom razvoju dece i adolescenata,
- defektološki tretman dece i mladih sa smetnjama u razvoju i/ili inkluzivnom školovanju.

Kako funkcioniše savetovanje?

Bez obzira da li se radi o Individualnom ili Savetodavnom radu sa roditeljima, Sesije savetovanja realizuju se jednom do dva puta nedeljno, u trajanju od 60 ili 90 minuta, dok ukupan savetodavni rad može trajati od par sesija do nekoliko meseci, u zavisnosti od problema koji se rešava, kao i od zalaganja učesnika.

Kod individualnog rada, sesije su uvek prilagođene školskom rasporedu adolescenta.

